

Voorzitter: J. Sietsma (GroenLinks)

Aanwezig: de dames M. Wijnja (GroenLinks), E. Hessels (VVD), M.E. Woldhuis (100% Groningen), K. Blauw (PVV) en de heren T.J. Bushoff (PvdA), B.N. Benjamins (D66), J.P. Dijk (SP), E. Heemstra (ChristenUnie), T. van Zoelen (PvdD), M. Bolle (CDA), R. Staijen (Stadspartij), M.J.H. Duit (Student & Stad)

Wethouders: de heer P.S. de Rook (D66)

Namens de griffie: W. Meijer

A Algemeen deel

A1 Opening en mededelingen

00:00:00

Voorzitter : Goedemiddag allemaal. Ik wou de vergadering maar openen. We wachten eigenlijk nog op mevrouw Blauw, maar we zullen zien of zij nog aanschuift. Welkom allemaal in deze bijzondere setting. Ik ben blij dat we de commissievergaderingen op deze manier weer een beetje kunnen opstarten. We gaan zien hoe dat bevalt. Er doen een aantal mensen langs digitale weg mee. Dus we gaan ook zien hoe dat bevalt. Dat ging vorige week met het vragenuur uitstekend. Maar vanwege die digitale deelname stel ik voordat u eventuele interrupties opspaat tot het eind van de woordvoering van de partij die aan het woord is. Ik zal iedere keer vragen of er nog vervolg opmerkingen zijn na een woordvoering. En in verband daarmee wijs ik u er ook op dat de spreker heeft dan twee à drie minuten. Dus als u zich beperken tot die twee minuten, dan is er ook nog een minuut voor interrupties. En als u ervoor kiest om de tijd vol te praten, dan zou dat zonde zijn van het debat. Dat is voor de fracties. En dan blijft er tien minuten over voor het college. Ik waarschuw de wethouder maar vast.

A2 Vaststelling agenda

Kunnen wij de agenda zo vaststellen? Daar staat alleen de kadernota weerstandsvermogen op. Dat is het geval. Er zijn geen insprekers.

B Inhoudelijk deel

B1 Kadernota weerstandsvermogen en risicomanagement 2020 (raadsvoorstel)

Wie van de commissie kan ik als eerste het woord geven? Ja, de heer Bolle, CDA.

00:04:41

De Heer : *Bolle*: Dank u wel voorzitter. Ja, een nieuwe kadernota, weerstandsvermogen en risicomanagement. Dat is niet direct het meest tot de verbeelding sprekende onderwerp, maar evengoed een zeer belangrijke nota om ervoor te zorgen dat de gemeente Groningen voldoende geld heeft om de risico's op te vangen. En ook om op termijn ervoor te zorgen dat de gemeente Groningen er financieel wat beter voor komt te staan. Want ook los van deze corona crisis waar we nu in zitten, zat de gemeente Groningen ook al in een financiële

crisis. En van mijn fractie is het van belang, hoe het college daarmee omgaat. En wat zien we daar over in deze nota? Het college stelt voor om een aantal reserves op één hoop te schuiven en dat wordt dan een algemene reserve. Maar dat is niet het enige. Nee, het college stelt ook voor om dan nu toch wel weer een ondergrens in te stellen. En dan van vijftientwintig miljoen euro in plaats van de oorspronkelijke twintig miljoen euro van de algemene egalisatiereserve. En ja, dat is het eigenlijk. Toegegeven, er zijn wat wijzigingen ten aanzien van de Gresco, maar verder is deze nota feitelijk niet meer dan de reserve grondzaken, sociaal domein, geluidsreducerend asfalt, kunstvoorraad, bodemsanering, Groningen Monumenten Fonds. Reserve parkeren recreatiegebied Kardingse, en het exploitatierisico Forum. Omdat die allemaal samen te voegen met de algemene egalisatiereserve en dan een andere naam te geven. De algemene reserve. En de ondergrens wat te verhogen. Verder is die nota voor ons wat wij eruit lezen, vooral een aaneenschakeling van goede voornemens. Voornemen om het harde deel van het weerstandsvermogen, dat deel wat je dus direct kunt gebruiken als het misgaat, vijftig procent te laten zijn van de totale weerstandsvermogen. Prima voornemen, wat mijn fractie betreft. Maar als het blijft bij een voornemen, dan koop ik daar helemaal niks voor. Dat is namelijk makkelijk gezegd. We streven naar vijftig procent reserves in het weerstandsvermogen. Maar als je het niet vastlegt, of hoe je dat streven denkt te gaan halen, dan is het niks. Ja, in gelul kun je niet wonen, maar met gelul werk je ook geen risico's af. Hetzelfde geldt ook voor de streefcijfers van de getallen. Prachtig, die goede voornemens. Maar hoe gaan we die bereiken? En wat gaat het college dan doen, om die te bereiken? En natuurlijk heb je die streefwaardes niet van vandaag op morgen. Maar als het alleen maar blijft bij goede voornemens, dan is het zijn het vooral woorden en geen daden. Want hoe moet ik bijvoorbeeld.

00:08:34

Voorzitter : We zitten op twee minuten.

00:08:38

De Heer : Bolle : Dit lezen? Het hanteren van streefwaarde geeft richting aan toekomstige investeringsbesluiten en bij toekomstige besluiten over de inzet van middelen zal de versterking van de financiële positie expliciet worden afgewogen. Hoe ziet dat er dan uit? Want het is nog niet zo heel lang geleden dat de coalitie met haar grijpgrage handen, in de reserves zat om er een schaapskudde van te betalen. Hoe gaan we die financiële positie expliciet afwegen. *Voorzitter*, ik zou dat dus in deze nota expliciet de stappen willen vastleggen die het college maakt, en die de raad dan dus ook maakt, om die reserve vijftig procent van het weerstandsvermogen te laten zijn. Als we dat niet vastleggen, en het houden bij het vaststellen van een onder ondergrens, dan blijft die vijftig procent een hartstikke mooi voornemen. Maar dan gaan we niets doen om het te halen. Ja en dan hebben we er dus ook eigenlijk feitelijk niks aan.

00:17:26

Voorzitter : Heeft er iemand nog een dringende vraag aan de heer Bolle? Het is niet het geval. Wie kan ik dan het woord geven. Meneer Bushoff, PvdA.

00:17:42

De Heer : Bushoff : Ja, dank u wel voorzitter. We leven in gekke, en voor veel mensen ook moeilijke tijden. En we moeten wat PvdA betreft alles doen om mensen die in de knel

komen door de corona crisis te helpen. En dat betekent dus ook steunmaatregelen. Maar nog los van de steunmaatregelen die wij als gemeente eventueel nemen, zal de corona crisis ook zijn financiële weerslag hebben op de gemeentefinanciën. Financiën die zoals de heer Bolle terecht al zei, er niet heel florissant voor stonden, nog voor deze crisis. En de oproep aan het Rijk, om dan ook met geld over de brug te komen, blijft onverminderd sterk. Juist in deze corona crisis is het noodzakelijk dat de Rijk gemeente flink tegemoet komt om het hoofd boven water te houden en te kunnen doen wat nodig is voor de inwoners. Want dat blijft, wat de PvdA betreft, altijd het uitgangspunt. Doen wat nodig is voor onze inwoners en de uitdagingen van de toekomst aanpakken. Financiën zijn daarin dienend. Het uitgangspunt dat financiën dienend zijn aan de inhoud, betekent dat wat ons betreft ook het goed is, of dat wij ons goed kunnen vinden in het voorstel om flexibel om te gaan met de weerstandsratio. Dat hoeft dus niet ten koste wat het kost een te zijn, maar wanneer nodig kan deze lager zijn. Neemt niet weg, dat zelfs deze concept kadernota weerstandsvermogen en risicomangement beschrijft, het goed is om te streven naar een gezonde financiële positie van de gemeente Groningen. Al moet dat dan niet rigoureuus ten koste gaan van de inhoud. En gebiedt de eerlijkheid ook te zeggen, dat gelet op de corona crisis waar we op dit moment inzitten, het wellicht niet heel realistisch is om te verwachten, dat de financiële positie van de gemeente Groningen verbetert. In het voorstel valt verder te lezen dat het aantal stappen die vallen onder het management moet worden uitgebreid. Dat lijkt ons goed. En verder valt er ook te lezen, dat het aantal reserves wordt teruggebracht en er één reserve wordt gecreëerd. Hoewel de reserves onderwijs, huisvesting en kunst op straat, daarin niet worden meegenomen. Met goede reden wat ons betreft. Maar wat wel wordt meegenomen, is de reserve grondzaken. Deze wordt wel geïntegreerd. En daar valt op zich wat voor te zeggen, maar daar valt ook wel heel wat op af te dingen. En daarover het volgende, Voorzitter. Te lezen valt dat er

00:22:22

Voorzitter : [onhoorbaar]

00:22:23

De Heer : Bushoff: Te lezen valt, dat er nog een systematiek moet worden opgetuigd om goed en snel te kunnen handelen ten aanzien van strategische grondwerving.

00:22:35

Voorzitter : U bent over de twee minuten.

00:22:36

De Heer : Bushoff: Ik heb een tweetal vragen nog, heel kort. We horen graag van het college hoe zij hier tegenaan kijkt, en wat voor ideeën zij daarbij heeft. Want dat is voor de PvdA betreft wel van cruciaal belang. Als gemeente moeten we wat de PvdA betreft, goed in staat zijn om grondpolitiek te blijven voeren. Dat is van belang om te voorkomen dat alleen grond speculanten vrij spel hebben. Dat is van belang voor het realiseren van betaalbare woningen, en goede wijken. Kortom, voldoende ruimte voor grondpolitiek, is cruciaal om te kunnen blijven sturen op ruimtelijke ontwikkeling. Dus we horen heel graag van het college, hoe zij aankijkt tegen die manier die nog moet ontwikkeld worden om dat te kunnen blijven doen. Dank u wel.

00:23:16

Voorzitter : Heeft er iemand nog een vraag, de heer Bolle, korte vraag.

00:23:18

De Heer : Bolle: Ja, kijk, ik snap wel dat we de komende tijd voornamelijk geld uit de reserves gaan halen, waarschijnlijk in plaats van er instoppen. Maar als je niet vastlegt nu, dat we in betere tijden geld aan de reserves toe gaan voegen, dan is het straks bij het eerste nieuwe zuchtje tegenwind, weer de schuld van Den Haag en moet de belasting weer omhoog. Hoe kijkt de Partij van de Arbeid daartegenaan?

00:23:37

De Heer : Bushoff: Ja. Daarom noemde ik ook dat het op zich goed is om te streven naar verbeteren de financiële positie. Dat is goed inderdaad, om te voorkomen dat op een moment dat het even minder gaat, je dan gelijk pijnlijke bezuinigingsmaatregelen moet doen nemen. Dus dan moet je inderdaad een balans vinden tussen enerzijds streven naar een verbeterde financiële positie om ook in mindere tijden nog wat geld te hebben. En anderzijds moet dat niet, op dit moment, rigoures ten koste gaan van de inhoud. En dat betekent dat je dus niet nu kan vastleggen in deze corona crisis volgens mij, om te zeggen, we gaan zoveel miljoen toevoegen bijvoorbeeld aan de harde reserves. Op dit moment. Want dat is bijna

00:24:10

Voorzitter : Uw punt

00:24:11

De Heer : Bushoff: Niet mogelijk

00:24:11

Voorzitter : Uw punt, uw punt is duidelijk. Wie kan ik het woord geven? De heer Staijen?

00:24:20

De Heer : Staijen: Dank u voorzitter. De gegevens van deze nota hebben betrekking op de situatie van elf februari. En inmiddels, na corona, is in volle hevigheid losgebarsten. Dus ook een grote impact op de gemeentelijke financiën. Van veel herkenbare reservepotjes, gaan we nu naar twee grote algemene reserves. Alle reserves bij elkaar geveegd, dan past misschien wel in de filosofie van de organisatie. Maar het maakt voor de Raad het niet doorzichtiger, welk geld nu waar naartoe gaat. Nu zijn er nog afspraken hoe een bepaalde reserve gevoed wordt en waarvoor deze gebruikt mag worden. Maar hoe denkt de wethouder dit straks voor de raad inzichtelijk te houden? Voorzitter, door het overhevelen van de reserve onderwijshuisvesting naar de algemene reserve. Het staat heel leuk bij de weerstandsvermogen natuurlijk, maar het is eigenlijk een verschuiving probleem met toekomst. Deze middelen moeten over een paar jaar toch voor dit doel beschikbaar komen en zijn dus eigenlijk al bestemd. Dan wordt voorgesteld om het geraamde voordeel uit de grondexploitatie Meerstad te gebruiken om het risico in het project op te vangen. Dan telt dat risico in elk geval niet meer mee, bij de bepaling van de benodigde weerstandsvermogen. Ook weer zo'n voordeeltje daar. Maar hoe hard is die raming van dat voordeel? Of wordt er nu al geld ingezet, maar wordt straks, nog niet voor honderd procent zeker is dat het ooit beschikbaar komt op een moment dat het nodig hebben? Dan over de streefwaarde. Sluit ik me volledig aan bij wat de heer Bolle zei, daarnet. We hadden vrijwel

dezelfde tekst hier staan. Nou, voorzitter, Stadspartij is ook heel erg benieuwd naar de resultaten van de houdbaarheidstest. En vooral naar de maatregelen die het college dan kan gaan voorstellen. Met acht procent solvabiliteit, is dat al heel erg laag. En er is, zegt men zelf, vijftig miljoen extra eigen vermogen nodig om dit op de helft van het veilige niveau te krijgen. Hoe denkt het college deze ruimte te vinden in het toch al overspannen begroting, die waarschijnlijk alleen nog maar steeds slechter gaat worden nu.

00:26:24

Voorzitter : U zit op twee minuten.

00:26:24

De Heer : Staijen: Nog hogere belastingen. De Stadspartij is fel tegen het continue verhogen van de OZB. En dus ook tegen het opnemen van deze mogelijkheid als onderdeel van het weerstandsvermogen. Tot slot voorzitter, de Stadspartij is van mening dat gezien de huidige situatie en de verwachting dat door de corona crisis de tekorten nog zullen toenemen, er onder geen beding in dit jaar nog financiering van projecten mag plaatsvinden, middels voorbeslag op begroting van 2021. Dat achten wij onverantwoord. Tot slot één ding, ik heb net vier jaar lang in een artikel twaalf situatie gezeten. Ik wil het liever nooit meer meemaken.

00:27:02

Voorzitter : Dank u wel. Heeft er iemand nog een vraag of een opmerking in de richting van de Stadspartij? Nee. Wie zou dan het woord willen voeren? Ja, de SP.

00:27:14

De Heer: Dijk: Dank u wel voorzitter. Ja, een beter overzicht welke risico's er zijn en wat we beschikbaar hebben om de risico's te dragen. Daar is de SP natuurlijk een voorstander van. Een algemene reserve instellen die deze risico's afdekt, daar kunnen wij zeker mee leven. Zolang maar wel haarscherp blijft, welke risico's we hiermee moeten afdekken en welke uit de algemene bestemmingsreserves moeten komen. En daar zouden wij graag op termijn een lijst van willen zien. Voor nieuwe projecten zou dit dan ook voor de toekomst glashelder moeten worden. En er moet voor de zomer een aanpassing van het Slechtweer scenario komen, in verband met de corona crisis. En ik grapte net al een beetje, de corona crisis is natuurlijk een gezondheids crisis die niet om te lachen is. Begrijp me niet verkeerd, maar waar we het nu over hebben, is een economische crisis. En daar moeten we ook de mogelijke gevolgen voor de uitkeringen, de dalingen van de opbrengsten, en de stijgingen van kosten opnieuw worden bepaald. En de economische crisis die voortkomt uit de corona crisis is namelijk, een Slechtweer scenario. Waar we nu al rekening mee moeten houden. En waar we nu al mee te maken hebben. En de gevolgen daarvan zien we nu al. En die worden steeds groter. En ik wil geen angst inboezemen, maar dat zal grote gevolgen hebben voor vele Groningers en voor heel Groningen. En het weerstandsvermogen hoeft wat de SP betreft dan ook absoluut niet nu naar honderd procent. We moeten ervoor zorgen dat mensen geld in hun portemonnee hebben, om tijdens en na deze crisis weer uitgaven te kunnen doen en ervoor zorgen dat we voorzieningen voor de mensen ja, die het minste inkomen hebben, in stand kunnen gehouden worden. Maar ook voor de mensen die dagelijks aan het werk zijn.

00:28:52

Voorzitter : De heer Bolle.

00:28:53

De Heer : Bolle: Ja, Voorzitter, maar het is toch zo dat volgens de SP weerstandsvermogen eigenlijk nooit op honderd procent zou hoeven te zitten?

00:28:59

De Heer: Dijk: Nee, absoluut niet. Daarom heeft u ook mij ook heel goed horen zeggen, zeker nu absoluut niet. En ik hoor hier net een discussietje ontstaan over het Rijk, en dat we moeten gaan sparen in goede tijden. Volgens mij hebben we geprobeerd de afgelopen jaren, om het weerstandsvermogen te verhogen. Maar maakt u zich geen illusie. Het was nog steeds gewoon een economische crisis die uit 2008 voortgevloeid is, waardoor we nog steeds heel erg veel moesten bezuinigen in deze gemeenten. Dus die was helemaal niet klaar. Dus we kunnen gaan zeggen, we moeten sparen in goede tijden. Waar zijn die goede tijden? Ik ben nu negen en een half jaar raadslid. Ik heb ze nog niet meegemaakt. Dus inderdaad, die beuk omhoog naar Den Haag, mag echt een tandje harder. Ook van u, de heer Bolle.

00:29:38

Voorzitter : Dank u wel. Iemand anders nog een vraag aan de heer Dijk? Nee. Ja, mevrouw Woldhuis.

00:29:47

Mevrouw: Woldhuis: Ja, ik ik wou het woord doen voorzitter, mag dat ook?

00:29:50

Voorzitter : Ga je gang.

00:29:54

Mevrouw: Woldhuis: Ja? Dank u wel. Het weerstandsvermogen is dus bedoeld als een buffer om risico's op te vangen. Bestaat uit een risicoprofiel en uit een weerstands capaciteit. Maar Voorzitter, momenteel zitten we in een grote economische crisis. We kunnen met grote mate van zekerheid een recessie verwachten. Vooral nog voorziet het IMF een krimp van circa zeven en een half procent ten opzichte van een groei van twee en een half, tot twee komma acht procent in de voorgaande jaren. Dat betekent een negatief verschil van ongeveer tien procent. En dat betekent dat we een impact van ongeveer drie, vier jaar kunnen verwachten. We gaan veel financiële tegenvallers tegemoet dus. En dit zal ongetwijfeld een grote impact hebben op Groningen. En al de ambitieuze plannen nu, en in de toekomst. Wij voorzien een groot risico welke logischerwijs niet is opgenomen in dit voorstel van februari 2020. Vraag is nu, of je dit zal moeten moeten behandelen? Of is de gemeente van mening dat de Covid 19 voorbij zal gaan aan de gemeente Groningen, haar inwoners en ondernemers. Met de kennis van nu, de consequenties van Covid 19 en een zeer waarschijnlijke economische en financiële impact, vragen we daarom om een evaluatie en calculatie van het weerstandsvermogen. Wat zal de impact van de recessie zijn, op de verschillende projecten die nu nog een eigen reserve hebben? Dit voorstel zegt, dat het beter is om alles op één hoop te gooien. Maar loopt de gemeente daartoe niet nog een groter risico? Graag reactie van wethouder. Wat zal het college ervan vinden om het weerstandsvermogen te herzien, op basis van een nieuwe situatie en te verwachten

recessie. Ten voorbeeld, het geschatte voordeel van achtennegentig miljoen euro weerstand achten wij nu, met de kennis van nu, zeer twijfelachtig. De ratio voorzien wij dat deze mogelijk verder zou kunnen dalen in plaats van stijgen. En dan nog een ander punt. In de vergadering van een april is besloten om vijf miljoen euro uit te trekken uit het Innovatiefonds Slimmer en Beter. We waren hier fel op tegen en vragen het college met klem, om deze gelden niet weer te onttrekken uit het weerstandsvermogen. Om twee redenen. Het weerstandsvermogen is dus bedoeld als buffer voor financiële tegenvallers voor voornamelijk grote projecten met risico's uit sociaal domein en fysiek domein. Vindt het college achteraf ook dit soort grote uitgaven in tijden van zoveel onzekerheid ongepast is? Of ziet u ambtenaren als een financiële tegenvaller? Graag een reactie. Of gaat de algemene reserve

00:32:15

Voorzitter : U bent bijna door de tijd heen.

00:32:17

Mevrouw: Woldhuis: Ok dank u wel. Meer en meer gebruikt wordt als een pot waar geld uit te halen valt, als er geen geld voor gereserveerd is, zoals meneer Bolle ook al refereerde naar schaapskudde. Wij vinden dat honderd procent niet verantwoord. Even kijken. Honderd procent vindt, dat met de kennis van nu, dit geld beter worden kan gereserveerd worden, voor de [onhoorbaar] recessie en gericht op voorkomen van leegstand en werkloosheid dan innovatie in het ambtelijk [onhoorbaar]. Dank u wel voorzitter.

00:32:46

Voorzitter : Dank u wel. Heeft iemand nog een vraag of een opmerking voor mevrouw Woldhuis? Nee, wie kan ik dan het woord geven? De heer Benjamins, D66.

00:32:57

De Heer: Benjamins: Dank u we voorzitter. Ja, waar doen we dit ook allemaal weer voor, dat risicomangement? Om risico's van te voren in te proberen te schatten, ze te verkleinen of om risico's te kunnen afdekken middels ons weerstandsvermogen. En de financiële risico's van de gemeente Groningen waren al behoorlijk groot. Deze corona crisis helpt niet persé bij het verbeteren van ons weerstandsvermogen of het vermijden van risico's. Het is al even genoemd door andere partijen. We hebben hier een kadernota liggen waarmee de fractie van D66 op zich goed uit de voeten kan. Maar ook wij plaatsen wel een aantal vraagtekens bij de hardheid van een en ander, net als het CDA daar straks. Daarbij zou ik bijvoorbeeld willen opmerken, dat wij als fractie het argument van gemakkelijker in kunnen vullen van een houdbaarheidstest ten opzichte van een stresstest, niet direct het meest steekhoudende argument vinden. Een gemakkelijker vergelijkbaarheid met andere gemeenten daarentegen, dat is wat ons betreft wel een heel wezenlijke. Neemt allemaal niet weg, dat wij nu een goed werkbaar kader hebben, dat niet alleen door college, maar ook klaarblijkelijk door ons eigen auditcomité als wenselijk kan worden beschouwd. En waarmee wij dus akkoord kunnen gaan, voorzitter. Dank.

00:34:03

Voorzitter : Dank u wel. Mevrouw Hessels, u hebt een vraag? Ja, ga uw gang.

00:34:08

Mevrouw: Hessels: De heer Benjamins refereert ook even aan de situatie die nu gaande is,

en de invloed die dat kan hebben op het weerstandsvermogen. Hoe kijkt de heer Benjamins dan terug op de greep die dit college al heeft gedaan uit het weerstandsvermogen?

00:34:22

De Heer: Benjamins: Ik kijk niet terug op een greep uit het weerstandsvermogen op dit moment. Ik kijk naar vooruit, naar een kadernota weerstandsvermogen voor de toekomst.

00:34:27

Voorzitter : Iemand anders nog? Dat is niet het geval. Wie wil het woord voeren? Mevrouw Hessels, VVD.

00:34:41

Mevrouw: Hessels: Nu we in een crisissituatie zitten, zijn onze reserves opeens een stuk belangrijker geworden, lijkt het. Want dit is bij uitstek een situatie waar het weerstandsvermogen voor bedoeld is. En niet voor het bekostigen van dure college plannen of voor het sluitend maken van een begroting. We hebben nog wel een paar vragen naar aanleiding van het voorstel. Als eerste, het aandeel van de reserves in het weerstandsvermogen. Hier is eigenlijk ook al wel eerder naar gevraagd. Er wordt aangegeven dat er een harde ondergrens is van vijftiwintig miljoen. En als de reserves hieronder komen, moeten er maatregelen worden genomen. Maar als dit echt een harde ondergrens is, moet er dan niet worden gezorgd dat de reserves hier niet onder komen? En ook wordt gestreefd naar een aandeel van de reserves van vijftig procent. En voor 2020 is dit slechts zesendertig procent. Dat is een erg groot verschil. Hoe gaan we naar die vijftig procent komen? Ook het terugbrengen van het aantal reserves roept vragen op. Gaat dit ten koste van het doel waarvoor de verschillende reserves ooit zijn opgericht? Of blijft het geld gelabeld voor een bepaald doel? Ook voor de solvabiliteit wordt op korte termijn gestreefd naar een waarde van tien procent. En hiervoor is een versterking van het eigen vermogen nodig van vijftig miljoen. Is ook al eerder gevraagd. Hoe ziet het college dit voor zich? Zeker met de huidige situatie. Dan heeft accountant Deloitte nog een aantal aanbevelingen gedaan. Wat doet het college hiermee? Het lijkt ons een goed idee om deze over te nemen.

00:36:10

Voorzitter : Dank u wel. Iemand nog een vraag of een opmerking? Niets? Meneer Benjamins, u aarzelt? Ga uw gang.

00:36:20

De Heer: Benjamins: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag aan wat, het valt mij op dat de oppositiepartijen van deze gemeenteraad eigenlijk bijna allemaal, ook de VVD doet dat, iets zeggen over de het het samen rapen van alle reserves tot een reserve. En bij meerdere raadsvoorstellen heb ik verschillende oppositiepartijen gehoord over het principe dat er uit allerlei verschillende potjes geld zou moeten worden gehaald, uit verschillende reserve potjes. Hoe kijkt de VVD in relatie tot deze kadernota na daarnaar?

00:36:58

Mevrouw: Hessels: Nou wat wat voor mijn partij vooral belangrijk is, is dat er overzicht is en dat er als geld ooit bedoeld is voor een bepaald doel, dat het daar ook voor ingezet kan worden. En niet ongemerkt in een algemene pot komt waar het onbeperkt uitgehaald kan worden. Voor welk doel dan ook.

00:37:17

Voorzitter : Zag ik de heer van Zoelen ook nog met een vraag of? Nee. Er reageert niets. Wie kan ik dan het woord geven? Mevrouw Wijnja, GroenLinks.

00:37:31

Mevrouw: Wijnja: Dank u wel voorzitter. Voorzitter, u zei het al aan het begin, het is mooi dat we vandaag op deze manier bij elkaar zijn. Want deze situatie heeft zijn impact op alles en iedereen. En vraagt heel veel flexibiliteit. Dus ik ben zelf heel blij dat we hier vandaag kunnen zijn op deze manier. Het vraagt ook ene. Het heeft ook effect op ons allen, want onze woordvoerder financiën, u allen bekend, u zult denken waar is die eigenlijk? Die zit in thuis quarantaine. Dus ik ga hem vandaag vervangen. En hij kijkt natuurlijk mee, dus ik hoor vast straks of ik dat goed heb gedaan. Allereerst dank voor deze kadernota. Er worden een aantal bewegingen gemaakt waar onze fractie achter kan staan. Een vermindering van het aantal reserves om integralen te kunnen afwegen. Daar is net al aan gememoreerd. Minder kijken naar het weerstandsvermogen en meer naar hoeveel geld er nou eigenlijk in de harde reserve zit. We hebben drie vragen. De eerste vraag draait om de risico's bij kleinere grondexploitaties. Deloitte is in haar advies duidelijk. De gemeente Groningen rekent zichzelf armer dan dat ze daadwerkelijk is. Dat komt bijvoorbeeld doordat we de begrote winst in grondexploitaties niet meerekenen bij het bepalen van de risico's van die Grexen. Deloitte adviseert om dat wel te doen. En toch neemt de gemeente dat niet over. Wij vragen ons af waarvoor waarom hiervoor is gekozen. De tweede vraag gaat over de aandelen Enexis. Die maken een belangrijk deel uit van de zachte reserve. Wij horen graag van de wethouder, hoe hij aankijkt tegen dit aandelenbezit, nu hij zal inzetten op het versterken van de harde reserve. Ten derde wordt er in deze kadernota een aantal streefcijfers gepresenteerd. Daar ging het net ook al over. Van sommige, zoals de twintig procent solvabiliteit, geeft het college ook al toe dat ze lastig te halen zijn. Wij vragen ons af in corona tijd, in hoeverre deze streefcijfers nog relevant zijn, en of ze de slagkracht van het college om deze crisis te lijf te kunnen kunnen gaan, zouden kunnen beperken. Wat GroenLinks betreft is het hoofddoel en onze hoofdzorg dat we straks bij het bedwingen van de sociale, economische en de menselijke gevolgen van de corona crises, voldoende armslag behouden en daarin de juiste dingen zullen kunnen doen. Om de juiste.

00:39:47

Voorzitter : Zitten op twee minuten.

00:39:48

Mevrouw: Wijnja: Ja. Om de juiste dingen te doen, moeten we voorkomen dat we beknelde worden door regels die we onszelf nu opleggen. Hoe kijkt de wethouder hier tegenaan? Dank.

00:39:57

Voorzitter : De heer Bolle heeft een dringende vraag. En de heer [onhoorbaar] ook. Eerst de heer Bolle.

00:40:00

De Heer : Bolle: Ja, ik heb er eigenlijk twee. Want GroenLinks stelt eigenlijk twee vragen waarom begroten we, nemen we de winst uit de Grexen eigenlijk niet mee? Nou is GroenLinks eigenlijk voorstander van om dat dan wel te doen, want er zijn wel goede redenen te verzinnen, zeker ook in het verleden, om dat niet te doen. De aandelen Enexis

wil GroenLinks nu die aandelen dan verkopen? Ja of nee? En dan als laatste de flexibiliteit. Ja, als je maximale flexibiliteit wil, dan moet je volgens mij tegen deze kadernota stemmen. Want in deze nota leggen we een aantal regels vast. Bijvoorbeeld de ondergrens van vijftieng miljoen. Als GroenLinks zegt van ja, eigenlijk moeten we ons niet laten belemmeren door zo'n ondergrens. Dan moeten we deze nota niet vaststellen.

00:40:44

Voorzitter : Mevrouw Wijnja.

00:40:47

Mevrouw: Wijnja: Laten we weer beginnen bij het eerste en het tweede. De vraag die ik stelde is, er ligt een advies over die grondexploitaties. En dat wordt niet overgenomen. Wat ik nu vooral wil weten in deze fase is, waarom wordt daar niet, dat niet overgenomen? En daar zullen vast redenen voor zijn. Dat is de reden dat ik die vraag stel. En de tweede, over de aandelen, daarvan zeg ik ook niet wat wij vinden dat we daarmee moeten doen. Alleen wij stellen vragen over hoe verhoudt zich dat tot dit hele verhaal. Dus daar hoor ik heel graag het antwoord van het college op. En ten derde, daar kan ik over zeggen dat kijk, centraal staat dat je volgens mij in onzekere tijden zoals deze, jezelf niet vast moet zetten op dingen die je niet kan overzien. En dat is de reden dat we daar heel specifiek naar vragen. Moet je dat op deze manier wel of niet doen? Kun je overzien wat de consequenties daarvoor zijn? En ga je jezelf dan niet vastzetten, omdat wij het belangrijk vinden dat we onszelf nu niet beknellen door die regels? En daar willen wij eerst meer over weten, voordat we daar onze mening over vormen.

00:41:55

Voorzitter : De heer Dijk.

00:41:57

De Heer: Dijk: Ja voorzitter, het is een beetje in lijn met de woordvoering van de Partij van de Arbeid, en klinkt goed hoor mij betreft. Want begrijp ik het goed, dat Groenlinks eigenlijk zegt, ja dat dat streven van een weerstandsvormen naar honderd procent, ja dat moet je eigenlijk, dat moet je nu eigenlijk niet meer willen, want het is nu belangrijk om de juiste dingen te doen die nodig zijn. Klopt dat? Versta ik dat goed? Dat Groenlinks zegt, dat streven van honderd procent weerstandsvormen moeten we eigenlijk loslaten in deze tijd.

00:42:27

Mevrouw: Wijnja: Nee, en u kunt misschien mijn woordvoering even terug luisteren omdat precies na te kijken, maar dat heb ik niet gezegd.

00:42:32

Voorzitter : [uh] Dan begrijp ik dat de heer Heemstra het woord wil? Waar is hij? ...

00:42:42

De heer: Heemstra: Verstaanbaar?

00:42:43

Voorzitter : Ja voor de woordvoering?

00:42:45

De heer: Heemstra: Ben ik verst- ja voor de woordvoering.

00:42:46

Voorzitter : Ja gaat uw gang.

00:42:47

De heer: Heemstra: Klopt. Goed, dank u wel voorzitter. Ja. Om financiële tegenvallers op te kunnen vangen, is risicomanagement zeker ook in de huidige tijd, we hebben 't meer gehoord, van groot belang. Zeker in een steeds onstabielere en snel veranderende maatschappij, met de nodige onzekerheid en ook complexiteit. Al is het goed om te lezen dat risicomanagement binnen onze gemeente Groningen steeds belangrijker wordt, steeds verder worden aangescherpt. Integraal risicomanagement, het risico gestuurd werken. En daardoor steeds beter beheersen van risico's leidt tot een steeds realistischer benodigd weerstandsvermogen. Het is belangrijk om een mogelijke kans van optreden van risico's te verlagen, en de negatieve effecten van risico's te verminderen. De aanscherping van risicomanagement door het koppelen van risico's aan beleidsdoelstellingen, en het benoemen van risico toleranties, en ook het benoemen van risico eigenaren, moet het risico bewust zijn van onze organisatie van onze gemeente naar een nog hoger niveau kunnen brengen. Wat de fractie van de ChristenUnie betreft is de kadernota weerstandsvermogen en risicomanagement 2020, een uitwerking van het coalitieakkoord. Waarbij onze fractie ook wil benadrukken, dat het verbeteren van de financiële positie, daarmee het weerstandsvermogen en ook de financiële kengetallen prioriteit moet krijgen in deze coalitie periode, collegeperiode. De robuustheid en toekomstbestendigheid van onze financiële huishouding verdient de nodige aandacht. Dat de financiële positie van de gemeente kwetsbaar is, is in de afgelopen periode goed duidelijk geworden. Financiële tegenvallers leiden bijna direct tot aanpassing van ambities, bezuinigingen en of lastenverhoging voor onze inwoners. En dan nog een korte opmerkingen over de kadernota, weerstandsvermogen en het Raadsvoorstel. Het is wat ons betreft belangrijk om aandacht te geven aan zowel het beschikbaar, maar zeker ook het benodigde weerstandsvermogen. Beiden kunnen bijdragen aan het verbeteren van de ratio's. We willen daarmee nogmaals het belang van goed risicomanagement onderstrepen. En wij zien ook dat de transparantie vergroot wordt, door het hanteren van een algemene reserve, maar wel zolang we als Raad maar zicht blijven houden op de opbouw van het beschikbaar en of benodigde weerstandsvermogen. En dat kan in de jaarrekeningen of in de begroting. We zijn ook tevreden over het instellen en hanteren van streefwaarde, voor bijvoorbeeld de huidige reserves en de financiële kengetallen.

00:45:04

Voorzitter : U zit op er twee minuten de heer Heemstra.

00:45:06

De heer: Heemstra: Ja dank u wel. Nog een paar punten. Een ambitieus en wenselijk streven met een duidelijke signaalfunctie met betrekking tot onze financiële positie. Een ambitie die wij als fractie ook delen. Wel zien wij ook een spanningsveld tussen opgaven waar we als gemeente voor staan aan de ene kant. En in het willen en kunnen versterken van de financiële positie aan de andere kant. In ieder geval goed dat er een risico paragraaf wordt toegevoegd aan nieuwe voorstellen, activiteiten en projecten. Verder is het wenselijk om als Raad ook zo goed mogelijk zicht te blijven houden op de effect, en bij een eventuele onttrekking uit reserves. Tenslotte wil onze fractie nogmaals benadrukken, dat het van groot

belang is dat de harde reserves verder aangevuld gaan worden. En uiterst voorzichtig wordt omgegaan met onttrekken uit de algemene reserve zolang deze onder de streefwaarde van vijftig procent van het totale weerstandsvermogen ligt. Dat waren mijn punten. Dank u wel.

00:45:56

Voorzitter : Dank u wel. Mevrouw Blauw, woordvoering? Gaat uw gang. De heer Bolle heeft nog een vraag?

00:46:02

De Heer : Bolle : Ja, ik wilde graag de heer Heemstra nog iets vragen. Als dat mag. De heer Heemstra had het over dat de financiële positie robuuster zou worden. Ik zou graag willen weten van de heer Heemstra hoe die concreet robuuster wordt, als we deze weerstands nota aannemen.

00:46:17

Voorzitter : De heer Heemstra.

00:46:19

De heer: Heemstra: Ja, dat is natuurlijk niet alleen door het aannemen van dit kader, maar ook door de doelstellingen die we daarin hebben opgenomen. De streefwaarden om die te gaan realiseren. Daarmee verbeteren we onze financiële positie en onze weerbaarheid. En dat bedoel ik met robuuster.

00:46:35

Voorzitter : Ik denk dat u het daarmee moet doen. Mevrouw Blauw, woordvoering.

00:46:43

Mevrouw: Blauw: Dank u voorzitter. Ik heb even twee punten. Er is ook al veel gezegd over deze kadernota. Nou, wij vinden eigenlijk, onze fractie dat je deze kadernota niet moet vaststellen. De financiële situatie van de gemeente Groningen is niet al te best. En eigenlijk zo slecht, dat we juist de reserves moeten verruimen. Weerstandsvermogen moet omhoog, en gezien ook wat de komende tijd op ons afkomt in deze corona crisis. Want deze kadernota geeft gewoon geen genoeg houvast. Solvabiliteit en schulden quote is is ook niet al te best. Er is jarenlang eigenlijk teveel geld uitgegeven. Dus ja, we zouden moeten bezuinigen en al het geld anders besteden. Ik ga ook wat de heer Benjamins zei, ga ik ook even over hebben, over de deel reserves. Ook een beetje irritant doen. Van ja, je zou die niet op één grote hoop moeten gooien, want eigenlijk ben je dan het spoor bijster. Het is geen gerichte afrekensystematiek. Als Raad moeten wij per relevant onderwerp kunnen beoordelen of het goed of slecht gaat. En als je dan als voorbeeld het forum neemt, eventuele tekorten gaan dan ten laste van de algemene reserve. Terwijl het voor ons als raadsleden, voor mijn fractievoorzitter relevant is, om het specifiek over de exploitatie van het forum te hebben. In plaats van dat het op de grote hoop van tekorten gegooid wordt. Kijk, dan staat eigenlijk de deur ook open om andere soorten tekorten onder de mat te gaan gaan vegen. Het forum ja, we moeten eigenlijk precies weten wat erin komt en wat eruit gaat. Maar ook ondergrond zaken ligt een enorm risico. En nu, met de corona crisis, denk ik dat we de vrijheid van het schuiven met posten niet zouden moeten willen.

00:48:21

Voorzitter : Ja. Dank u wel. Iemand een vraag voor mevrouw Blauw? Is niet het geval. Ja, de heer Van Zoelen u heeft een vraag of woordvoering.

00:48:37

De Heer: Van Zoelen: Ik denk dat ik ook kan interrumpen, dat er een soort vertraging in zit.

00:48:45

Voorzitter : Ja. Dat klopt. Ik zie u soms zwaaien, maar gaat uw gang.

00:48:49

De Heer: Van Zoelen: Ok, ja woordvoering. Dank. Ja, wij denken dat belangrijk is dat we een nieuwe kadernota voor het weerstandsvermogen opstellen. En we vinden het ook goed, denk ik, of het is overzichtelijk om de verschillende reserves nu onder te brengen in een algemene pot, een reserve pot. En het lijkt ons wel belangrijk om wel goed voor oog te hebben van wat bestemmingspotjes zijn, en dat we dat niet onderbrengen, heel makkelijk in een algemene risico pot. Voor ons als partij is de ratio nu het allerbelangrijkste, en kan kengetallen ook zeker niet belangrijker, vinden wij. In tijden van crisis dat de risico's daar opgevangen worden, waar het welzijn van mens, en dier en natuur in het geding komen. En de vraag is eigenlijk nu, hoe het er voorstaat tijdens deze crisis. In de nota staan misschien nu allemaal dingen die wel achterhaald zijn. Bijvoorbeeld het parkeerbedrijf op Martiniplaza. Draaien momenteel misschien grote verliezen. Of dat, tenminste, dat denken wij. En het kan ook bij andere gebonden partijen waar wij risico's lopen het geval zijn. Dus eigenlijk is de vraag van, welk effect heeft deze crisis, corona crisis, op het weerstandsvermogen? En ik kan me daarom ook wel eigenlijk. Je kan je afvragen is dit actueel genoeg? Moeten wij nu die kadernota eigenlijk wel vaststellen? Moet er niet een extra clause bij waarop wij gaan, zetten gaan inzichtelijk maken van ja, welke extra reserve potjes we nodig zouden moeten hebben om eigenlijk die ambities die we nu neerzetten, of we dat dan ook wel kunnen verwezenlijken? En we zijn dan ook benieuwd, en dan wil ik me aansluiten bij de heer Bushoff, van welke extra reserves we nodig zullen hebben vanuit het Rijk. We zien wel dat daar inmiddels al miljoenen of miljarden voor de KLM worden gereserveerd. Maar misschien moeten wij ook aandringen om alvast een voorschot te nemen. Dus wij willen eigenlijk vragen van, welke effecten, is het al inzichtelijk hoe de situatie nu is, en wat voor effect dat op termijn op het weerstandsvermogen gaat krijgen? En hier wil ik het bij laten.

00:50:51

Voorzitter : Dank u wel. Heeft er iemand een vraag aan de heer van Zoelen? Niet? De heer Dijk nog? Gaat uw gang.

00:51:02

De Heer: Duit: Ja dank u wel, voorzitter voor de woordvoering. Wat ons betreft is het voorliggende stuk een logisch vervolg van het verzoek van de Raad om meer grip te krijgen op de financiën. Is een onderdeel van het jaarlijks kunnen herverdelen van de reserves in plaats van tweejaarlijks. En juist dat is belangrijk in het huidige economische klimaat. Verder sluiten we ons aan bij de terechte vragen van het CDA, over onder andere streefcijfers en het goed kunnen ondervangen van risico's. De ogenschijnlijke willekeur roept vaak vele vragen op, en de mogelijkheid om risico's af te dekken is erg belangrijk. Zoals we de afgelopen jaren gemerkt hebben. Maar dat zal misschien ook iets te maken hebben met of men ergens focus op wil leggen of niet. Dank u wel voorzitter.

00:51:42

Voorzitter : Dank u wel voor uw bijdrage. Iemand nog een vraag aan de heer Duit? Is niet het geval. Dan geef ik het woord aan de wethouder, voor de beantwoording van de vragen en

reageren op de gemaakte opmerkingen. Succes omdat binnen tien minuten te doen. Er zit een knopje bovenop.

00:52:04

De Heer: Wethouder De Rook: Kijk eens aan. Nou. Ja, voorzitter eerst dank aan de Raad om op deze manier de besprekingen voort te zetten. Fijn dat dat op deze manier kan, met alle beperkingen die daar die daarbij horen. Maar wel belangrijk dat we als gemeente ook gewoon in bedrijf kunnen blijven. Dus allereerst dank daarvoor. Dan wil ik eigenlijk beginnen met ja wat wat reflecterende opmerkingen van fracties, die op zich heel begrijpelijk zijn. Omdat er is natuurlijk van alles aan de hand in de wereld, waarvan de gevolgen zich nog niet goed laten inschatten. Merk dat sommigen daar al hele duidelijke beelden hebben over wat het effect gaat zijn. Maar ik denk dat eerlijk antwoord is, dat weten we gewoon nog niet precies. We zitten er middenin. En terwijl je daar dan middenin zit, te midden van al die onzekerheid. Dan ga je een kadernota vaststellen over het weerstandsvermogen. Past dat nou? En is dat nou eigenlijk wel een verstandig idee? Is voor mij goed dat die vraag wordt opgewekt, maar ook goed om die te beantwoorden. Want deze nota die is opgesteld, zou je kunnen zeggen, onafhankelijk van de financiële situatie. Dus als je kijkt naar deze nota, de afspraken die daarin staan, de richtlijnen, die zijn niet gebaseerd op de financiële situatie van het moment van opstellen. Dat we zeggen ok, als we er zo voorstaan, dan kunnen we dit zo wel doen. Sterker nog, een kadernota weerstandsvermogen die moet eigenlijk inherent in staat zijn om bij elke financiële situatie, ons als gemeente handvaten te bieden over hoe wij naar risico's gaan kijken. Bijna per definitie moet een kadernota dus onafhankelijk van de financiële situatie geschikt zijn. Moet niet een kadernota hebben, die zeggen, nou als het allemaal weer beter gaat, dan doen we de hele kaders weer anders. He, dat moet een bestendig verhaal zijn. En zo is ie ook ingestoken. Dus als je denk ik ook kijkt naar de afspraken die wij hier maken, dan zijn die eigenlijk ook als de financiële situatie zou verslechteren. Of ook als we in een crisis terecht komen, dan is het beeld van college, dat al deze afspraken nog steeds relevant en goed zijn. Dus dat ook de huidige situatie en de onzekerheid die daarbij hoort, geen reden zou moeten zijn om dit document nu niet vast te stellen. Als tweede, zou ik graag iets willen zeggen over de punten die zijn gemaakt over, ja hoe werkt dat nou? Een algemene reserve. Daar worden vaak de woorden gebruikt die ik ook wel begrijp is van ja, wordt dan alles nu gewoon op een grote hoop gegooid, en dan zien we het allemaal wel? Nou, dat is uitdrukkelijk niet zo, want ik denk dat voor een deel de informatie die de raad krijgt, voor een belangrijk deel zal zo zal blijven, als die nu ook is. Dus jullie krijgen als raad nog steeds een overzicht, over welke specifieke risico's de gemeente loopt, bijvoorbeeld bij het parkeren, bijvoorbeeld bij grondexploitatie, bijvoorbeeld bij specifieke projecten. Waarbij we ook becijferen welke risico's we lopen en welk reservering daarvoor benodigd is. Dat hebben we nu al, en dat blijft in de toekomst ook. Dus dat is nog steeds op dezelfde manier. Kunt u als Raad er kennis van nemen, inzicht in krijgen. U kunt ook als u bijvoorbeeld voor een specifieke vraag daarop doorvragen. Waarom is dat dan precies zo berekend? En dat we zien hoeveel reserves u daarvoor beschikbaar moet hebben? Maar wat we niet meer doen, is dat we dat allemaal doorverdelen. Uw haar zit nog prima hoor, meneer Duit. Ik zie u even zo bezig. Maar

00:55:01

Voorzitter : Wilde u het woord voeren meneer Duit?

De Heer: Wethouder De Rook: Gaat allemaal nog goed. Dus dat dat inzicht blijft alleen het, er zijn niet meer allemaal verschillende potten, waarbij we als we zien dat bijvoorbeeld bij het parkeren. Om maar even een voorbeeld te noemen, dat het daar misschien wel hoger is dan benodigd en ergens anders minder is dan benodigd. Dat we dan met een ingewikkelde procedure dingen van de ene reserve dan naar de andere zelf moeten gaan brengen, maar dat we dat eigenlijk gewoon met elkaar kunnen verrekenen. Zodat je nog steeds inzichtelijk hebt, hebben wij genoeg middelen in kas om aan onze risico's te kunnen voldoen? Dat blijven we doen we dan in één pot. En daar zit iets achter waarbij wij ook als gemeente proberen veel meer als één gemeente te opereren. Dat ook in de organisatie nog wel eens zo voelde dat het organisatie onderdeel, die had dan zijn eigen reserve en handelde daar ook naar. En daarvan zeggen we eigenlijk, als je een gemeente bent en op die manier ook wil opereren, dan moet er geen sprake zijn van organisatie onderdelen met hun eigen reserve. Nee, dan is er een gemeentelijke reserve die bestaat uit allerlei posten die nog steeds op dezelfde manier voor een groot deel blijven geadministreerd, zoals dat nu ook is. Mijn voorspelling is u gaat echt niet aan inzicht verliezen met deze manier van doen. En u heeft nog steeds op dezelfde manier de inzicht, dat u dat nu ook heeft. Dus ik denk dat ik die zorg voor een belangrijk deel kan wegnemen. Dan de rol van het weerstandsvermogen. Ja, zeker in deze in deze tijd, maar ook al eerder, is dat je zou kunnen zeggen dat een begroting is een reflectie van alle dingen die wij als gemeente denken te moeten doen, om onze samenleving te ondersteunen. Daar kun je politiek debat over hebben. Maar onze begroting is de weerslag van wat de meerderheid van uw raad vindt, dat wij met ons geld zouden moeten doen. En ons weerstandsvermogen kun je dan zien als eigenlijk wat wij nodig hebben om dat ook op lange termijn te kunnen blijven doen, en ons vermogen om bij tegenvallers dat ook te kunnen blijven doen. Dus eigenlijk hebben wij een weerstandsvermogen nodig om ons te wapenen tegen de onzekerheden die voor ons liggen. En ook in die tijd te kunnen blijven bieden wat wij willen doen voor onze inwoners. En hoe onzekerder de tijd, hoe belangrijker het is dat je daar de juiste buffers voor hebt. Dus ik zou eigenlijk zeggen, ja hoe groter de crisis, hoe belangrijker het is dat je je reserves op orde hebt. Maar tegelijkertijd, en dat is het beeld van de heer Dijk, zijn we al tien jaar aan het bezuinigen. Weten we wel wat de magere jaren zijn. Maar de vette jaren, die kennen we in ieder geval al een decennium niet. En tegelijkertijd voelen wij wel dat er allerlei opgaven zijn, waar we als gemeente echt wat aan moeten doen. Nou in dat spanningsveld bewegen we ons, maar ik denk wel dat het heel goed is, en ik denk dat deze discussie daar ook aan bijdraagt, dat we heel goed snappen dat ook het financiële beeld niet een hobby is voor de financiële fetisjisten. Maar dat het ook echt een manier is om ervoor te zorgen dat we als gemeente ook op lange termijn kunnen blijven doen, wat wij zo belangrijk vinden. Dus dat belang dat dat is er, en dat blijft er ook. Maar ik zeg ook tot de heer Bolle dat ja, deze nota die voorziet natuurlijk niet in het schuiven van vijftig miljoen vanuit de ene begrotingspost naar de andere. Want dat is de kadernota niet voor bedoeld. Is een discussie die wij met elkaar voeren bij de begroting. Bij de begroting maken wij de keuze, of waar zetten wij ons geld dan op in? Dus ik stel ook voor, dat wij als de heer Bolle de vraag stelt, wat gaat het college doen om richting die streefcijfers te bewerken. Nou dat is volgens mij typisch een vraag die past bij de begroting, waar wij dat zichtbaar zullen moeten maken, mede in relatie tot de maatschappelijke opgave die voor ons liggen en ons antwoord daarop. Want die kadernota, die staat

natuurlijk niet op zichzelf. En wij moeten onze reservepositie en in hoe wij daar in kunnen investeren, altijd bezien in het licht van de maatschappelijke opgave en welke rol wij vinden dat we daarin moeten spelen.

00:58:32

Voorzitter : De heer Van Zoelen wil daar iets over vragen geloof ik.

00:58:33

De Heer: Van Zoelen: Ja. Ja ik vraag mij toch af van, of dat of de kadernota, er staan nu wel dingen in dat we streven naar een honderd procent weerstand-ratio. En is dat nog reëel in deze tijden? Kunnen we dan eigenlijk nu wel opschrijven?

00:58:53

De Heer: Wethouder De Rook: Nou, het eerste wat ik daarover zou kunnen zeggen, is dat het staat in het coalitieakkoord. En is daarmee ook de de afspraak die voor deze komende vier jaar gemaakt is. Maar ik zou ook zeggen er is nu nog geen enkele reden om daar afscheid van te nemen, van dit principe. We staan nu boven de honderd procent. We hebben niet voor niets staan bij die afspraak ook een ondergrens van tachtig procent. Daar zit ook wat ruimte in om flexibiliteit voor zover die nodig is, ook te kunnen gebruiken. Dus ja, een kort antwoord denk ik op de vraag die Van Zoelen heeft, er is volgens mij geen aanleiding om die afspraak nu al overboord te zetten. Mede ook omdat juist tijdens een crisis, en alle onzekerheid, dit juist belangrijk is om die reserves op een zeker peil te kunnen houden. *Voorzitter*, ik ga verder. Dus de als de heer Bolle vraagt, hoe gaat het college dan daarnaartoe werken? Dan zou ik zeggen, dan is het denk ik aan het college om dat inzichtelijk te maken bij de begroting. In het bredere perspectief wat ook bij de begroting hoort. Dus dat is volgens mij een discussie die daarbij thuishoort. *Voorzitter*, ik wil dan nog wat specifieke vragen bij langsgaan. Even kijken. Ik heb hier de vraag van de Partij van de Arbeid, over de reserve grondzaken. Is dat hebben wij inderdaad gezegd, de reserve grondzaken die is op eigenlijk twee punten, net iets anders dan andere reserve, en verdient daarom dus ook een wat andere aanpak. En dat gaat eigenlijk om twee dingen. Het ene punt is wat de heer Bushoff heeft genoemd. Of hoe gaan we om met strategische grondaankopen? Dat is niet per se de grond politiek als zodanig. Maar bijvoorbeeld wel stel, er komt een pand te koop op een plek die voor de gemeente heel erg belangrijk is. Kunnen we dan met genoeg snelheid ook een bod doen op dat pand? Want als de nieuwe systematiek ertoe leidt, dat wij bijvoorbeeld eerst naar de raad toe moeten met een raadsvoorstel en dan zijn vaak de vogels al gevlogen. En moeten wij bij dit soort punten snel kunnen acteren. Dat willen we blijven behouden. Dat is ook belangrijk, want anders heeft het geen zin om strategisch grondbeleid te voeren, als je die snelheid niet kan hanteren. Dus wij zeggen, deze nieuwe systematiek mag niet leiden tot vertraging op dit punt. En we gaan nog even heel precies uitwerken hoe dat precies werkt. Dus ik kan u toezeggen, dat we die snelheid die we nu hebben, dat we die houden. Hoe we dat precies gaan doen, dat zijn we dus nog aan het uitwerken. En dat is de zin die u in het stuk heeft gelezen. Het andere punt waar het grondbeleid nog anders is, is dat het gaat over de lange termijn blik. Omdat het grondbeleid veel meer dan bijvoorbeeld een parkeerbeleid, gaat over heel veel variabelen die ontzettend in de tijd kunnen fluctueren. En we willen ook goed kijken, hoe die algemene reserve dan zich tot verhoudt tot risico's die je soms wel vijftwintig of dertig jaar in de toekomst moet projecteren. Hoe dat precies werkt? Dat is dus op dat punt van nadere

uitwerking, dat u in de notitie heeft gelezen. Dus we hebben eigenlijk gezegd, wij hanteren deze werkwijze. Deze twee dingen zijn volgens ons belangrijk. Als we vanwege de één van deze twee punten de werkwijze wat zullen moeten aanpassen, dan doen we dat en zullen we dat ook aan uw Raad voorstellen. Maar wij verwachten dat het gewoon goed komt, op deze manier. Dus

01:01:46

Voorzitter : Uw antwoord is glashelder. Maar u hebt nog een paar vragen te gaan, en u zit al bijna op tien minuten. Wij moeten zometeen ook de zaal verlaten voor de volgende bijeenkomst.

01:01:53

De Heer: Wethouder De Rook: Ja. Begrijp ik. Even kijken hoor, ik ben daar op ingegaan. De ja, 100 procent Groningen, heeft iets gezegd over de innovatiefonds. Dat was een raadsvoorstel van vorige maand. Maar nu ben ik in ieder geval in staat om nog iets over te zeggen. Want dat is niet een greep uit het weerstandsvermogen. Dat is een revolverend fonds en leidt dus ook niet tot een per saldo afname van het weerstandsvermogen op lange termijn. Dus wat mevrouw Woldhuis daarover zegt, dat is denk ik een een misvatting. Dan, de VVD heeft gevraagd naar het opvangen van tegenvallers. Ja, dat is precies waar dit over gaat. Ik wil hier trouwens zeggen, dat bij de vorige begroting is er geen greep gedaan uit het weerstandsvermogen. Sterker nog, ondanks een grote bezuinigingsopgave, hebben we juist vanwege die bestendigheid ervoor gekozen, om de reserves niet aan te spreken, juist omdat we daar nu toe in staat zijn. Dus dat beeld herken ik ook niet. Deloitte aanbevelingen dat staat in de kadernota wat we met hun aanbevelingen hebben gedaan. Een aantal hebben we overgenomen. Mevrouw Wijnja heeft zo nog een antwoord van mij te goed op de vraag, waarom we ook een aanbeveling niet hebben overgenomen. De heer Van Zoelen heeft gevraagd naar de effecten van de corona crisis en de onderhandelingen met het Rijk. De VG is op dit moment in gesprek met het kabinet over de financiële gevolgen voor de gemeente. Het beeld dat we nu hebben is dat gemeenten zijn druk bezig met uit te rekenen wat die effecten precies zijn. En leggen dan die claim bij het kabinet neer. En ik heb nog geen antwoord op hoe het kabinet daar vervolgens op reageert. Maar de eerste gesprekken die zijn opengegaan en het kabinet staat wel open voor die financiële gevolgen van gemeenten. Als daar meer over te melden is, dan zal ik dat doen. Dan heeft Groen GroenLinks drie vragen gesteld. Eerst over de kleine grondexploitaties. Ja, wij kiezen er inderdaad voor om die kleine grondexploitaties niet mee te nemen. Bij Meerstad is dat zo'n groot aandeel dat we zeggen van ja, dan is dat, nou, dat zou maakt zo'n groot verschil dien nemen we wel mee. Deloitte concludeert dat onze manier van berekeningen, dat die behoedzaam is, en eerlijk gezegd vind 't ook goed, omdat eigenlijk zo te behouden. Die behoedzame manier van begroten. Want op het moment dat het dan tegenvalt, dan heb je misschien net even iets meer achter de hand, dan als je dat niet zou doen. Bovendien gaat het over heel veel kleine posten. En dat betekent dat je ook veel scherper je berekeningen moet gaan plaatsvinden. Moet gaan doen. Daar zal de accountant wat meer naar kijken. Dus wij kiezen er nu voor, ook vanwege de geringe financiële impact, even voor het beeld, het wel meenemen van de Grex winsten. Dat zou het weerstandsvermogen met 0,03 procent beïnvloeden. Dus dat is niet een heel groot bedrag. Dat wij denken nou, je zou het beide kunnen doen he. Dus het is ook helemaal geen slecht advies van [uh] van [uh] van Deloitte.

Maar wij kiezen er nu voor om het niet te doen. Maar ik stel de fractie van GroenLinks voor, om dit punt ook specifiek als wij de grondexploitaties weer te zien, nog even ook specifiek daarop terug te komen. Dat we jaarlijks even beslissen of we het wel meenemen of niet. Want dit is ook iets dat juist bij de grond exploraties thuishoort. En Nexis. Ja, we zijn nog steeds voornemens om die aandelen te verkopen. Dat is ook waarom ze bij ons in de reserve staan. En ja, we zijn op dit moment nog steeds aan het kijken, ook samen met de provincie, welke mogelijkheden er zijn tot een overdracht op korte of lange termijn. Een andere ontwikkeling die speelt is, dat er mogelijk ook een verruimde mogelijkheid komt om ook niet overheids partijen deze aandelen te kunnen laten afnemen. Nog even los van of wij dat willen, betekent dat wel dat de marktprijs van deze aandelen daardoor zou kunnen gaan toenemen. We volgen dat op de voet. De intentie is er is er nog steeds, maar wij zullen alleen maar tot verkoop overgaan als dat ook gebeurt onder de juiste voorwaarden. Voorts de derde vraag van GroenLinks over de streefwaarde. Wij maken eigenlijk onderscheid op twee niveaus. De ene dat zijn echt de regels die we onszelf stellen. Die gaan bijvoorbeeld over de ratio weerstandsvermogen en over het aandeel harde reserves. Dat zijn echt dingen, dat we zeggen van, dat vinden we gewoon dat dat altijd moet. Dus als we daaronder komen, dan nemen we maatregelen. De andere categorie, dat zijn streefwaarden. Daar verwijst mevrouw Wijnja aan. Die hebben niet het niveau dat we zeggen, nou, dat gaan we sowieso doen, ook ten koste van iets anders. Dat is een streven, zoals wij in onze begroting natuurlijk ook veel inhoudelijke streefpunten hebben. En dit stelt ons in staat om naast die inhoudelijke intenties en doelstellingen, daar ook een aantal financiële naast te zetten. Dus die werken, is het beeld van de [onhoorbaar] niet als een automatisme, maar wel als een beeld dat je ook als raad zou moeten hebben. Over hoe gaat het nou eigenlijk met de financiële situatie? En dat gaat wat het college betreft verder dan alleen een beeld te schetsen over de weerstandsvermogen en het aantal harde reserves. Moeten we eigenlijk, zouden we daar meer dingen bij moeten betrekken. In welke mate we daarnaar handelen? Dat is volgens mij precies de politieke discussie die ook in een Raad thuishoort. Als ik zo uw woordvoering, die van de heer Dijk en heer Bolle voer, is dat ook precies een discussie die langs politieke lijnen gevoerd kan en zou moeten worden. Voorzitter, volgens mij, en anders hoor ik het vast, heb ik ook alle specifieke vragen hiermee wel. Nee, ik ben die van de heer Staijen ben ik vergeten, zie ik. Over inzichtelijkheid heb ik het gehad. De heer Staijen heeft ook gevraagd, hoe hard is nou die geraamde winst bij Meerstad? Nou, wij ramen zowel de risico's als de geraamde winsten, zou je kunnen zeggen. Met min of meer dezelfde type berekening. Dus de geraamde winsten en de geraamde risico's, die hebben zou je kunnen zeggen, dezelfde mate van hardheid. Dus als je de ene meeneemt, dan zou je de andere ook mee kunnen nemen. Dus er zit onzekerheid in. Maar die zitten er bij de risico's ook. Dus dat daarover en voorzitter, volgens mij ben ik er dan door, en anders verneem ik het vast.

01:07:25

Voorzitter : Dan kijk ik even rond of er nog vragen zijn blijven liggen? De heer Benjamins.

01:07:31

De Heer: Benjamins: Ja voorzitter. Heb een verduidelijkende vraag, die gaat over de, het verschil tussen de houdbaarheidstest en de stresstest. Is het nou zo dat als wij die houdbaarheidstest blijven uitvoeren, dat wij richting VNG dan bijvoorbeeld een duidelijker signaal ook richting Den Haag zouden kunnen geven?

01:07:44

De Heer: Wethouder De Rook: Nou, ik denk dat het zeker zo is dat als de vergelijkbaarheid van die houdbaarheidstest, de VNG zouden helpen om daar een veel beter en ook geaggregeerd beeld bij te kunnen hebben. Ik denk dat dat er op korte termijn niet is. Maar in algemene zin is het natuurlijk zo, dat een een format die door verschillende gemeenten wordt gebruikt, altijd beter is dan eentje die iedereen zelf moet uitvinden. Dus dat is waarom we overstappen. Maar u heeft helemaal gelijk. Het argument van de vergelijkbaarheid is groter dan het gemak van invullen. Het is namelijk nog gemakkelijker om niks in te vullen, maar dat zou niet recht doen aan de inhoud.

01:08:29

Voorzitter : Dank u wel. Zijn daarmee alle vragen, en opmerkingen geadresseerd? Ja. Dank u wel. Dan is de vraag aan de orde, hoe gaan we met het raadsvoorstel om in de raad volgende week? Dat kan conform. Ik kan me ook voorstellen dat er behoefte is om er nog een stemming over te doen. Ik kan me zelfs voorstellen dat er behoefte is om moties in te dienen. Maar discussie gaan we in principe niet doen. Tenzij u nu zegt van, we gaan daar een volgende bijeenkomst aan wijden, maar dan niet volgende week denk ik.

01:08:56

Mevrouw: 1: [onhoorbaar]

01:08:57

Voorzitter : Nee, een minuut doen we ook niet. De fractievoorzitters hebben besloten dat we voorlopig in ieder geval alleen even doen met de directe stemmingen. Conform of directe stemmingen. En dat geldt voor het voorstel zowel als voor moties. Stemming, stemming. Mocht u in de komende paar dagen bedenken dat u toch nog moties wil indienen, dan verzoek ik u vriendelijk om die met spoed bij de griffie in te dienen. Want [uh] we kunnen dat niet volgende week ter plekke pas delen. Dan zal de griffie zorgen voor verspreiding van die moties. Dan is de vergadering gesloten. Ik dank u wel.